

eller den anden Side af Lovgivningsmagten, behøver han ikke at bekymre sig om det juridiske Ansvar.

Der er stillet nogle Ændringsforslag af et Mindretal i Udvalget, det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (H. L. Møller) og et Ændringsforslag udenfor Betænkningen, men dem skal jeg ikke omtale, førend de ærede Ordførere for disse Ændringsforslag have haft Lejlighed til at udtale sig.

Borgbjerg: Da den ærede Ordfører for Udvalget (Sveistrup) saa udførligt har udtalt sig om det eneste Punkt, som det kommer an paa her ved Sagens 2den Behandling, nemlig det Ændringsforslag, som næsten hele Udvalget har endes om, kan jeg fatte mig meget kort. Jeg kan kun tiltræde Udvalgets Indstilling om denne Ændring, og jeg sætter megen Pris paa den. Den fastslaar at der ikke indføres nogen Forældelsesfrist for Ministres Ansvarlighed. Ærede Medlemmer ville maaske erindre, at jeg ved 1ste Behandling havde nogen Betænkelighed — og jeg fik i saa Henseende Tilslutning fra det ærede Medlem for Assens (Berntsen) — ved Lovforslaget, som det den Gang forelaa fra Justitsministeren, idet jeg frygtede, at den Udformning, det havde faaet, den Ordlyd, det havde, kunde give Provisorieministrene en Slags Indemnitet, kunde give Estrup, Bahnson, Nellemann og de andre endnu levende Provisorieministre en saadan Stilling, at Anklagemyndighederne vilde være afskaarne fra at drage disse Mænd til Ansvar, eventuelt Erstatningsansvar.

Det vilde ogsaa i andre Henseender være meget farligt, om en saadan Afgørelse skulde finde Sted. Det vilde nemlig have Betydning overfor det — heldigvis kan jeg sige — endnu uløste store militære Spørgsmaal. Heldigvis er det da ikke løst endnu uigenkaldeligt i Højres Interesse. Fæstningen staar endnu som ulovlig (Afbrydelse af *Martin Madsen*), det blev udtrykkeligt fastslaet ved Forliget, idet dette Ting — jeg ved ikke, om det ærede Medlem sad paa Rigsdagen den Gang? . . . (*Martin Madsen*: Jo!) . . . Saa har det ærede Medlem stemt for Rigsdagsbeslutningen, der udtrykkelig slog fast, at dette Ting endnu stadig havde Anklageretten overfor den Foranstaltning, som hed Københavns Befæstning. Det blev udtrykkeligt udtalt af det Flertal, som stemte for Forliget her i Tinget, og dertil sluttede det Flertal i Landstinget sig, som stemte derfor. Dette Ting staar altsaa

med fuld, ubeskaaren Ret til naar som helst at rejse Rigsretstiltale mod de Mænd, som rejste Fæstningen mod Landets Love. Jeg var derfor meget betænkelig ved en Bestemmelse i Ministeransvarlighedsloven, der muligt kunde fortolkes saaledes, at man slog en Streg over denne Beslutning og friede de gamle Provisorieministre for det Ansvar, de havde paadraget sig som Ministre, før denne Lovs Ikrafttræden. Jeg rettede i den Anledning en Forespørgsel til den højtærede Justitsminister om, hvorvidt min Frygt var begrundet. Han mente, den var ganske ubegrundet. Ærede Medlemmer ville i Rigsdagstidende Sp. 2428 kunne finde hans Svar, hvor han udtrykkelig siger følgende: „Det følger af sig selv, at en Lov som denne, naar den bliver vedtagen, og andet ikke udtrykkelig staar i Loven, kun gælder for de Handlinger, som foretages, efter at Loven er vedtagen“, og det udvikler den højtærede Minister videre. Han slaar altsaa fast, at mine Betænkeligheder vare unødvendige, min Frygt ubegrundet. Efter den højtærede Justitsministers juridiske Opfattelse, kunde der ingen Tvivl være, denne Lovs Forældelsesfrist vilde kun vedrøre Ministeransvar, der blev paadraget efter Lovens Ikrafttræden.

Det er nu gaaet saadan under Udvalgsbehandlingen, at Udvalget ved at tænke nøjere over Sagen ikke har kunnet slaa sig til Ro med Ministerens Svar. Fra anset juridisk Side — jeg tør sige, fra juridisk Side, der er nok saa anset som selvfølgelig den meget store juridiske Sagskundskab er det, som den højtærede Justitsminister sidder inde med, — har man ment, at den højtærede Justitsministers Svar ikke var fyldestgørende, men at der meget let kunde lægges den Fortolkning ind i Loven, som jeg havde frygtet for. For at forhindre det — og Udvalget har heldigvis været enigt om, at det maatte forhindres — har man foreslaaet denne Ændring, saa at Ministre med Hensyn til Forældelse af Strafansvar underkastes de almindelige Regler for Embedsmænd. Naar dette Lovforslag kommer op til Landstinget, vil der altsaa ikke for Landstingets Medlemmer foreligge nogen som helst Fristelse til — hvis de ellers skulde nære Frygt i saa Henseende — at sige til sig selv: Ha, ha! den Lov tage vi, for naar vi sluge den, blive vi straffri, saa bliver der slaaet en Streg over Fortiden. Paa den Maade vilde jeg ikke være med til at faa en Ministeransvarlighedslov gennemført, hvor megen Pris jeg end sætter paa